

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

ПРОФИЛИРАНА ПРИРОДО-МАТЕМАТИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ

“АКАДЕМИК ИВАН ЦЕНОВ” – ВРАЦА

бул. Демокрация №18, 3000 гр. Враца

тел. 092/ 62 41 69 <http://www.pmg-vratsa.org>

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ТОРМОЗА И АГРЕСИЯТА

ПО ПРОЕКТ „БЪДЕЩЕ ЗА ДОБРОТО“

ПО ПРОЦЕДУРА BG05SFPR001-1.010

„ПРЕВЕНЦИЯ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА
ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО И НАМАЛЯВАНЕ

АГРЕСИЯТА В УЧИЛИЩАТА“

I УЧЕБЕН СРОК НА 2026/2027 УЧЕБНА ГОДИНА

ДОГОВОР № BG05SFPR001-1.010-0013-C01

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

Настоящата програма е разработена в изпълнение на проект „Бъдеще за доброто“ по процедура BG05SFPR001-1.010 „Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училище“, като нейният фокус е поставен върху изграждане на училищната култура чрез активно включване на всички участници в образователния процес. Основното разбиране, заложено в документа, е, че сигурната училищна среда не е просто липса на инциденти, а наличие на здрави социални връзки, емоционална интелигентност и взаимно доверие между ученици, педагогически специалисти, родители и представители на местната общност.

Програмата стъпва на нормативните изисквания на механизма за противодействие на тормоза и насилието в училищата, но е адаптирана към училищните политики за превенция, като се отчитат съвременните предизвикателства. Наблюденията над училищния живот в ППМГ „Академик Иван Ценов“ показват, че докато проявите на открита физическа агресия са сведени до минимум, основното предизвикателство се мести към „невидимия“ тормоз. Той се изразява в скрито емоционално пренебрегване, изолиране на ученици от групите на връстниците и нарастващ натиск в дигиталното пространство (кибертормоз). Това изисква проактивни действия – фокусът се измества изцяло към ранно развиване на емпатия и чуваемост в общността.

Насилието във всичките му проявления не се третира като инцидентен случай, а като системен поведенчески модел, изискващ постоянни превантивни мерки. Чрез предвидените дейности училището се утвърждава като зона за толерантност, където различията се уважават, а споровете се уреждат чрез медиация и конструктивен диалог. Програмата поставя акценти върху „виртуалната хигиена“ на учениците, като има за цел да изгради трайна култура на поведение в мрежата и да предотврати пренасянето на онлайн конфликти в класните стаи, върху здравната и спортна култура, ограничаваща рисковите поведения на младите хора, върху обогатяване и развиване на творческите им умения, върху квалификация на учителите по проблемите на рисковото поведение на учениците, вкл. създаване, прилагане и представяне на добри практики. В този дългосрочен процес родителите са наш основополагащ съмишленик, чието активно участие в благотворителност, дискусии и инициативи гарантира реалната промяна. Сформираното звено „Медиация“ ще работи за повишаване управленския капацитет и педагогическите умения на учителите, активното сътрудничество с родителите и развиване на социално-емоционалните умения на учениците.

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Основната цел на програмата е изграждане на сигурна и приобщаваща училищна среда чрез силна общностна връзка между ученици, учители и родители. Акцентът на програмата е насочен към превантивна работа, базирана на емоционална интелигентност и взаимно уважение. Програмата цели да даде на учениците практически умения за разпознаване на емоциите и мирно решаване на конфликти, като същевременно ги научи на активна гражданска позиция срещу всяка форма на тормоз.

В дигитален аспект целта е повишаване на киберсигурността и налагане на етични норми на общуване в мрежата, за да се ограничи виртуалната агресия. Паралелно с това програмата цели да превърне родителите в активни партньори чрез съвместни инициативи и открит диалог, излизайки от рамката на формалното общуване. Чрез дейности за добротворчество и подкрепа на нуждаещи се, се стремим да възпитаваме у децата емпатия и социална отговорност, които са най-добрата естествена преграда срещу агресивното поведение.

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Учениците от прогимназиален и гимназиален етап в училището. При прогимназиалния етап усилията са насочени към овладяване на емоционалните кризи в пубертета и изграждане на базови умения за самоконтрол. При гимназистите акцентът пада върху лидерството, дигиталната етика, гражданската отговорност и способността им да бъдат посредници при решаване на конфликти между по-малките ученици.

Педагогически специалисти: Програмата предвижда надграждащи обучения за учителите, насочени към разпознаване на скритите симптоми на тормоз и кибернасилие. Целта е педагогическите специалисти да усвоят техники за медиация и водене на конструктивен диалог, разпознаване, превенция и реакция на агресията и тормоза, което е гарант за спокойна, сигурна и предвидима учебна среда.

Родители: Разглеждат се като ключови партньори, а не просто като информирана страна. Програмата цели да ги ангажира чрез родителски срещи, родителски клубове, тематични дискусии и съвместни инициативи с децата им. Целта е родителите да припознаят ценностите на училището и да прилагат същите принципи на ненасилие и подкрепа в семейната среда.

Местна общност: Включва активно партньорство с институции (Регионално управление на образованието, МВР, ДАЗД, Дирекция „Социално подпомагане“ и др.), музеи, библиотеки и читалище (като алтернативни пространства за културно и социално

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

развитие). Чрез съвместни доброволчески акции и публични събития се цели училището да продължи да се интегрира в социалния живот на населеното място, формирайки широка мрежа за подкрепа на младите хора.

НИВА НА ПРЕВЕНЦИЯ

Ниво училище: обхваща всички ученици в училището. Целта е изграждане на защитна среда чрез системни дейности за развиване на социално-емоционални умения. Включва провеждането на интерактивни работилници, занимания по интереси за ангажиране със спорт, изкуство и други социално-приемливи теми, викторини, спортни състезания, тематични дискусии за дигиталната етика и организиране на общоучилищни кампании. Тези инициативи създават споделени ценности и стандарти за поведение, които правят тормоза социално неприемлив за мнозинството.

Ниво клас: акцентът е върху динамиката в отделния клас и ролята на класния ръководител и учителите по предмети. Дейностите са насочени към развиване на социално-емоционални умения чрез практически работилници, „часове по емпатия“ и дискусии за дигиталния етикет. Целта е да се създаде подкрепяща микросреда, в която всеки ученик се чувства приет, а конфликтите се решават в зародиш чрез открит диалог и медиация от връстници. На това ниво се включва при необходимост училищният психолог. Дейностите включват групови тренинги за управление на гнева, развиване на умения за асертивно поведение и медиация от връстници.

Ниво „Взаимодействие с местната общност“: свързва училището с институции, за да осигури защита и социализация. Включва съвместни инициативи с библиотеки, музеи и читалища, както и превантивни беседи с органите на МВР и други, както и доброволческите акции извън училището (помощ за възрастни хора или животни). Целта е учениците да осъзнаят, че са част от по-голямо общество, и да развият чувство за гражданска отговорност и хуманност.

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

ПЛАН-ГРАФИК НА ДЕЙНОСТИТЕ

Дейност 1. Повишаване на управленския капацитет и педагогическите умения на училищно ниво				
Основна дейност	Детайли и формат	Целева група	Срок	Отговорник
Училищна програма за превенция на тормоза и агресията	Разработване на училищна програма за превенция на тормоза и агресията по проект „бъдеще за доброто“ за 2026/2027 учебна година	педагогически специалисти, родители, ученици	I срок	екип за разработване на програмата
Конференции, кръгли маси, дискусии, насочени към управление на конфликти на училищно ниво	Дискусионен форум с педагогическите специалисти на тема: „Ред, принадлежност и баланс в училищната система – основа за уважение и сигурност“	педагогически специалисти	I срок	училищен психолог и педагогически съветник
	Кръгла маса с демонстрационен практикум на тема: „Изкуственият интелект в училище: Между иновацията, етичните капани и дигиталната безопасност“	педагогически специалисти	I срок	главен учител
	Дискусионен форум за представяне и споделяне на добри практики от дейностите по проекта.	педагогически специалисти, родители	I срок	екип за управление на проекта, звено „Медиация“

Дейности и събития на звено „Медиация“	Учредителна сбирка на звено „Медиация“ за приемане на нови членове и изготвяне на план за дейността му	педагогически специалисти, ученици	I срок	ЗДУД Наталия Василева, училищен психолог, педагогически съветник
	Анализ и оценка на резултати от дейността на звено „Медиация“	училищен психолог, педагогически специалисти, ученици	I срок	ЗДУД Наталия Василева, училищен психолог, педагогически съветник
Обучение с присъждане на квалификационен кредит	Обучение на група от педагогически специалисти по тема, свързана с превенция на насилието и агресията в училище.	педагогически специалисти	I срок	външна организация
Дейност 2. Ефективна работа с родители и взаимодействие с местната общност				
Основна дейност	Детайли и формат	Целева група	Срок	Отговорник
Образователно-мотивационни сбирки, тематични беседи, дискусии, кратки семинари, вкл. он-лайн вебинари	Тематична родителска среща с акцент върху превенция на тормоза в дигиталното пространство. Интерактивен формат.	педагогически специалисти, родители	септември	класни ръководители
	Дискусия с акцент върху здравната и спортна култура, ограничаваща рисковите поведения на младите хора	педагогически специалисти, родители	I срок	Ръководители на групи по интереси, звено „Медиация“

	Дискусия с акцент върху обогатяване и развиване на творческите умения на учениците – споделяне на добри практики от клубовете по интереси	педагогически специалисти, родители	I срок	Ръководители на групи по интереси
Активиране на родителски клубове и участието им в процеса на групова медиация	Активиране на два родителски клуба - учредителни срещи. Избор на тема и фокус на клубовете, свързани с училището като споделено пространство и кариерно ориентиране и доброволчество.	родители, клас	I срок	класен ръководител и учители
Индивидуални консултации и медиация с родители на ученици	Провеждане на индивидуални консултации и медиация с родители на ученици при установена необходимост.	педагогически специалисти, училищен психолог родители	I срок	педагогически специалисти
Информационни кампании на местно и училищно ниво, кампании за прилагане на промотивно-превантивни програми, местни и училищни събития	Изготвяне и разпространение на брошури по актуални теми	педагогически специалисти, родители, ученици	I срок	ИТ специалисти и учители

Дейност 3. Развиване на социално-емоционални умения на учениците

Основна дейност	Детайли и формат	Целева група	Срок	Отговорник
Провеждане на работилници, дискусии и др. училищни дейности	Творчески работилници, свързани с празници и обичаи.	ученици	I срок	педагогически специалисти
	Дейности в музеи, библиотеки, галерии, викторини и спортни състезания	ученици	I срок	педагогически специалисти
	Творческа работилница в 8. клас на тема: „Триъгълникът на Карпман - превенцията на тормоза и насилието в училище“	ученици	I срок	Звено „Медиация“
	Отбелязване на празници, участия в благотворителни инициативи, екологични инициативи и др.	ученици	I срок	педагогически специалисти
	Тематична беседа за ученици от 10. клас на тема: „Метод Г-Р-И като инструмент за превенция на конфликти и управление на трудни ситуации в училище“	ученици	I срок	звено „Медиация“
	Поредица от занятия „Една чаша чай може да разкаже много истории“	ученици от прогимназиален етап	I срок	учител по английски език

	Спортен турнир между ученици от различни паралелки на класовете	ученици	I срок	учители по ФВС
	Събитие „Ден на толерантността“ (изложба, материали за общността, благородна кауза и т.н.)	педагогически специалисти, родители, ученици	I срок	звено „Медиация“
Допълнителни занимания по гражданското, здравното, екологичното и интеркултурно образование	Разработване и утвърждаване на програма за гражданско образование	педагогически специалисти, ученици	на педагогически съвет	директор и координатор
Занимания по интереси	Сформиране на шест клуба по интереси в областта на спорта, изкуството и др. Провеждане на заниманията в съответствие с утвърдена програма и график. Представяне на продуктите, създадени в клубовете по интереси (изложби, състезания и др.).	ученици	I срок	ръководители на клубовете по интереси

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

МЕХАНИЗЪМ ЗА МОНИТОРИНГ/ОЦЕНКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УЧИЛИЩЕН ПОДХОД

I. Индикатори за успех:

Обхват на дейностите: Брой реално проведени работни срещи, дискусии, обучения, допълнителни занимания по гражданско образование, занимания по интереси, творчески работилници, инициативи и други, съгласно приложения график.

Активност на заинтересованите страни: Брой ученици, родители и учители, взели участие в новосъздадените „Родителски клубове“, дискусии, тематични срещи и други инициативи.

Обхват на педагогическите специалисти: Брой учители, участвали в обучение с кредит и обучения на училищно ниво.

Мониторинг на изпълнението по проекта:

Анализ на резултатите от въпросник за ученици, участници в дейности по проекта.

Анализ на резултатите от въпросник за представители на целевите групи, участници в дейности по проекта, различни от ученици.

Ефективност на звено „Медиация“: Брой успешно решени конфликти чрез посредничество от връстници, без намеса на административни наказания и брой организирани и проведени дейности.

Информационно присъствие: Брой раздадени брошури, обхват на кампаниите в социалните мрежи и посещаемост на публичните събития в училищната общност и др.

II. Инструменти за проследяване:

Въпросници:

Въпросник за ученици, участници в дейности по проекта.

Въпросник за представители на целевите групи, участници в дейности по проекта, различни от ученици.

Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания

Присъствени списъци.

Таблицы за мониторинг на инцидентите: Системно водене на отчетност за регистрираните прояви на агресия и тормоз. Целта е статистическо проследяване на спада в броя на инцидентите след въвеждане на превантивните мерки.

Портфолио на „Бъдеще за доброто“: Материали (снимки, видеа от клубовете, грамоти, благодарствени писма и др.), които документират положителното въздействие на програмата.